„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
ШЕСТ ПУТА НА НЕДЕЉУ,
осим на дан после свеца.

Претплата и огласи шаљу се администрацији, а рукописи Уредништву „БРАНИКА“ у Нови Сад.

Рукописи се не враћају.

Број телефона 71.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“
на годину: К 24 или 30 дин.
на по године: К 12 или 15 дин.
на четврт године: К 6 или 7½ дин.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 12 потура од реда ситних слова.

Уредништво и администрација „Браника“ излази се у кући у хлебарској улици бр. 20.

Број 24. У Новом Саду, у недељу I. (14.) фебруара 1904. Година XX.

Промена владе у Србији.

У онај исти мах, кад је букнуо велики рат на Далеком Истоку између Русије и Јапана, дошло је до промене српске владе у Београду.

Ако ствари на Далеком Истоку могу имати утицаја, с обзиром на положај Русије, и на ствари на Балкану, важна је позиција, коју ће Србија заузети према могућим догађајима на Балканском Полуострву. Желети би било, да у таким тешким приликама Србија има такову владу, која би била дорасла тешком положају, у који може доћи услед заплета на Балкану.

Нова српска влада поздрављена је као јака и способна за свој тешки задатак. Дао би Бог, да је тако! Али ми у новом, реконструираном кабинету генерала Саве Грујића не видимо ону јачину ни ону спрему, коју би требало да има српска влада у данашњим озбиљним приликама. Рђав је знак, да нова српска влада није образована као сасвим нов кабинет, већ да је то само један реконструисан кабинет. Стари Сава Грујић хтео је у два маха да одступи, али му се није дало. Нико од српских државника није се могао примити да образује сасвим нов кабинет, већ се кабинет Грујићев само попунио, што и опет значи само неки крпеж.

Парламентарни живот у Србији сасвим је неправилан и неприродан. Таковог народног представништва, као што је оно у Србији, нигде нема. Данас српска Народна Скупштина постоји без опозиције. То је нешто абнормално. Ово је, наравно, последица оне абнормалне струје, која у Србији влада услед превласти радикалне странке. Кад се у Србији дошло до тог уверења, да само у радикалној странци има спаса, то се онда рушило све, што је противно тој струји. Друге странке, други људи ма како те странке или ти људи били способни, нису могли доћи на површину, нити образовати такову опозицију, која је нужна и потребна у парламентарном животу.

Истина, хтело се указати на то, да у самој великој радикалној странци има један огранак, који би се могао сматрати као нека замена опозиције. А то би били самостални радикали. Чудновата је улога тих самосталних радикала! Стари радикали, који су били и на ситу и на решету, који су много шта прошли, који су у своје доба под Обреновићима били и „дворски“ радикали, ти стари политички грешници начинили су од самосталних радикала у европској штампи неке „екстремне“, „претеране“ радикале, а овамо ти самостални радикали управо су они, који највише имају карактерних људи. Но баш последња промена српске владе доказује, да људи из самосталне радикалне странке нису могли превладати, него се с њима начинио неки крпеж. Према томе нови српски кабинет не само да није хомоген, него се састоји из људи, који један другом не доликују.

Хоће да се прикаже ствар тако, да зато, што је Никола Пашић ушао у тај кабинет, он већ мора зато носити обележје снаге и умешности. Но може-ли се ово рећи према читавој прошлости Пашићевој, према његовој несталности и према његовим способностима? Ма шта се мислило о Пашићу, сваки познавалац потребних својстава једнога државника мора казати за Пашића, да је он медиокритет и у његовој читавој превртљивој каријери није никада доказао, да има државничке способности.

Жалостан је тај нови српски кабинет! Где су ти српски државници, који су некада изалазили на површину и заступали српске интересе? Где су они српски државници за прво време ослобођене Србије, где су Алекса и Стојан Симић, где стари Петронијевић, где је, после тога, Илија Гарашанин, па где велики српски државник Јован Ристић? Зар Сава Грујић, зар Никола Пашић, зар Лаза Пачу да се могу сравнити са старим српским државницима? Сви ови не знају ни сами, како су дошли до тога гласа, да вреде као „државници“. Сава Грујић мислио је, да је учинио велико дипломатско дело, што је израдио, да српска народност у Турској сме доћи у турске тефтере. Никола Пашић дошао је до гласа „државника“, што је био добар радикал, као да таково својство сачињава и способност државника. Каже се, да је Никола Пашић играо извесну улогу као српски посланик у Петрограду. Но ми у то сумњамо, јер у Петрограду слабо уважавају радикалске велеитете, од прилике као што и Миша Вујић није могао уверити бечке дипломате, да Србија чврсто стоји, што има у српској Скупштини радикалску огромну већину. Радикализам међу европским дипломатама и државницима значи: mauvais genre.

Па је-ли збиља Србија тако сиротна, да не може продуцирати праве државнике? За Српског Генија била би то увреда. Србија би могла имати српских државника као што их је имала и у прошлости. Али суверенитет радикалског народа не допушта, да праве способности дођу на површину, него се такмаче медиокритети и штребери.

Радикална струја данас већ показује рђаве последице. Зна се, да српске финансије рђаво стоје, да не може горе бити. У оквир радикализма у Србији спадало је и то, да се код радикалског народа агитовало тиме, да ће радикалска скупштина терете смањити. Е, кад се показала потреба, да се терети не само не могу смањити, него да се морају још повисити, нашла се радикалска Скупштина у запари, и сиромах чича-Сава није знао од муке шта да ради и на послетку дао је своју оставку. Јест! Али где ће се наћи какакав већи државник него Сава Грујић, који

ЛИСТАК.

БЕДА.

Приповетка **А. Чехова.**

С руског превео **В. Ешкићевић.**

(Свршетак.)

— Само ти, Матрена... овај — промрмља стругар, — ако те запита Павле Иванић да-л' сам те тукао или не, ти... овај... само одговарај, да нисам! А ја те, Бога ми, нећу више ни прстом дирнути...! Та нисам ја тебе ни до сада тукао што си ти била крива или што сам те мрзио, него просто тако... ни сам не знам зашто... Ја тебе жалим... Други муж не би можда ни главе окренуо, а ја те, видиш, возим у болницу . . . и трудим се... Само да Бог дâ да не залутамо на овој вејавици... О, Боже, Боже, нека буде воља твоја... А да-ли те, Матрена, јако боли слабина? А? Што ћутиш?... Ја тебе питам, да-ли те боли слабина?...

Дође му чудновато, што се на лицу старице не топи снег, које се некако необично отегло, постало озбиљно и добило бледо-модрикасту боју...

— Што не одговараш?... А? — промрмља стругар. — Ја те питам, овај, искрено као пред Богом, а ти се узјогунила... будало једна!... Немој да се расрдим, па те нећу ни возити Павлу Иванићу кад си такова...

Стругар пусти узде, обори главу, па се дубоко замисли... Да се окрене па да је погледа, не сме да се одважи јер му страшно изгледаше; а да је поново запита, па да опет не добије одговора — још страшније... Напослетку да би се, ослободио тешке неизвесности, он, не обрћући се напипа њену руку, која паде као каква клада, дубоко уздахну, па се горко заплака...

Њему не беше толико жао, колико досадно, те и нехотице поче размишљати, како се све то на овом јадном свету брзо свршава!...

Још се ни освестио није од тешке туге, која га изненада снађе, нити разабрао у силним суморним питањима, а већ пред собом види свршен одговор . . . Још није ни поживео са старицом као што треба, нити је имао прилике, да је ма и за часак пожали, а она се већ растаје с њим на свакада . . . .

Живео је он с њоме пуних четрдесет година, које су прохујале као у некој магли, мамурлуку, тучи и теревенкама по биртијама, и на његову несрећу она умре баш онда, када је мислио да се покаје, кад ју је почео жалити, и када се уверио да без ње не може живети, и да је целог века био несправедљив наспрам ње . . .

— Али и она је била жива и по свету ходила . . . сети се стругар. — Колико сам је само пута слао да од комшија хлеба узајмљује . . . Требала је, будала једна, још најмање десетак година да проживи . . . а овако ће зацело мислити да сам ја заиста такав, какав сам до сада био . . .

Пресвета Богородице! .. Та куда ја то у ђавола идем? . . . Сада јој болница не тоеба више него сандук! . . .

Стругар окрену натраг, те из све снаге поче ударати јадно кљусе. Пут постајаше све гори и гори. Понекада саонице наиђу на младу јелу, тамни предмет огребе руке стругареве па опет ишчезне испред његових очију у снежном вихору, који га поче са свију страна засипати.

„Хеј, сад да ми је да изнова почнем живети! . . .“ помисли он. Његове мисли прелетише у оно доба пре четрдесет година, када је испросио своју Матрену, која беше лепо и једро девојче из добре сељачке куће. Њени родитељи дадоше је за њега, што им се допадао његов занат. Сви су услови били, да сретно с њоме проживи, али несрећа беше у томе, што је био пијанац, те како се надерао о сватови и легао на фуруну, изгледа да се никако није ни трезнио све до данашњег дана. Сватова се још по мало и сећа, али шта је даље било, не би умео казати макар га обесили.

Једино, чега се сећа то је, да се све време тукао, мамуран лежао и пијанчио по биртијама за прохујалих четрдесет година.

Бели снежни облаци почеше мало по мало све тамнији бивати, а и сутон се поче спуштати.....

— Та куд' ја идем! — трже се стругар као из заноса, — сарањивати треба, а ја идем у болницу као да сам полудео!....

Он окрете, те поче ударати по малаксалом кљусету. Јадна кобилица напреже сву своју сна-

би пронашао, да се српске финансије могу санирати, а да се терети не повисе. Сиромах чича-Сава мораде остати министар-председник, али по вољи радикалске Скупштине он узеде за министра-финансија Лазу Пачуа. Можда ће се накнадно у Лази Пачу пронаћи такова женијалност, да може српске финансије санирати, а да се терети не повисе. Можда ће Лаза Пачу себи стећи глас једног од највећих финансијера. Ми му у интересу Србије у том погледу највећу срећу желимо.

Да! Наше су жеље најбоље и најискреније за Србију, па би желели и новој српској влади најбољи успех. Али ми сумњамо, врло сумњамо у тај успех. Нама се читав положај Србије у врло суморним бојама указује. Српски државници, па и краљ Петар још нису могли да регулишу правилан однос Србије према иноземству. Стране државе још све једнако неће своје представнике да шиљу у Београд, јер још све једнако завереници нису одстрањени из околице краљеве. Расположај свију страних држава према Србији је н а ј н е п о в о љ н и ј и. У данашњим критичним околностима на Балкану Србија не сме пркосити страним државама. Жалосно је, да је и сама Русија одазвала свога заступника из Београда; и жалосна је појава, да на последњем дворском балу, што га је краљ Петар дао, ниједан европски дипломата није се показао.

Ми у промени владе у Србији не видимо бољитка, а желели би, да унук великог Карађорђа, кад се навршује стогодишњица јуначког српског устанка, нађе пута и начина, да Србија може с поуздањем дочекати све могуће заплете на Балкану.

Руско-јапански рат.

На Далеком Истоку рикнули су први топови, јапанска флота бомбардовала је тврђаве око Порт-Артура, а руски цар Никола издао је прокламацију свом народу, јапански микадо Муцухито пак тек је ономад, у четвртак, издао у Токију манифест, којим оглашује Русији рат — и тиме је без формалног оглашивања букнуо рат, који ће без сумње бити један од најкрвавијих у историји садашњег времена. У светској историји ово је први рат између једне европске и једне цивилизоване, свим изуметцима модерне ратне технике наоружане азијатске државе, — рат, који ће одлучити судбину Азије, бар у оном крају, где се интереси Русије сукобили с интересима Јапана и држава, које стоје за његовим леђима, у првом реду Енглеске и Сједињених Држава америчких. И опасност овог рата с тим је већа, што се никако не може знати, да-ли ће до свршетка свог остати само руско-јапански или ће се збити пророчанетво оних политичара, који већ од читава два деценија проричу, да ће поприште великог е в р о п с к о г рата бити Азија и да ће се онда на Далеком Истоку решити судбина Европе. Нико не може предвидети, где ће се зауставити развој догађаја на Далеком Истоку. Европа је до зуба наоружана, пуна је динамита: једна варница с обале Жутог Мора довољна је, па да букне пламеном, који је може из основе пољуљати, те због тог је сав образован свет с узрујаном запетошћу управио своје погледе на Далеки Исток и с унутарњом зебњом очекује гласове који оданде долазе....

Урнебесна радост обузе кивне непријатеље Русије на глас, да су Јапанци мучки, пре објаве рата изненадили и оштетили Русе, који су мислили да имају с цивилизованим непријатељем посла, те да ће најпре објавити рат, па онда отпочети непријатељства. Листови руских непријатеља пуни су извештаја о том, да је руска флота скоро уништена и да она у опште не може више доћи у обзир. Од како је букнуо овај страшни рат, нисмо добили ниједан руски лист, те не знамо, шта они дознају. Свакако неће бити све истина оно, што бечки и пештански, а нарочито енглески и амерички листови телале.

Но све ако Јапанцима и пође за руком, да руску флоту ставе ван комбинације, преостаје управо битни део рата, а то је с у в о з е м н и п о х о д. Русија се није ни спремала за поморски рат, но тим је већма припремила своју сувоземну силу, која ће у овом рату и имати главни задатак да реши. И, уздајмо се у помоћ Божију и у непоколебиву оданост и неустрашивост руског војника, Руси ће тек на суву да покажу подмуклим азијатским острвљанима, шта је руска снага. Рус је доброћудан, питом, али не сумњамо, да ће подли поступак јапански и најмирољубивијег Руса до крајности огорчити, а какво је руско огорчење, то су Турци осетили под Плевном, кад је Осман-паша хтео да се пробије кроз руску опсадну војску, а осетиће га — дај Боже — и кочоперни Јапанци на плодним пољима кореанским. И сами непријатељи руски признају, да Русија може овај рат водити дуго, дочим Јапан мора банкротирати, ако се рат отегне.

Осим јединих Француза све остале велесиле злурадо гледе, како је Русија мучки западнута, па јој некоји већ и пропаст проричу. Покушава се чак и то, да се у Русији изазову нереди међу становништвом, али ти смутљивци заборављају, да у тренутку опасности сваки Рус, био он мужик, господин или раденик, само један идеал има пред очима, а то је: Святая Русь! И за Святую Русь — за свету Русију — кадар је сваки Рус главу дати. То нека запамте они у Лондону, Вашингтону и другде, одакле Русији проричу пропаст из овог рата.

А наша браћа Руси нека буду уверени, да сваки Србин, који зна шта значи за Словенство Русија, с највећом симпатијом за Русе и Русију шиље своје топле молитве Свемогућем Творцу за победу славнога оружја руског над азијатским варварима, који су цивилизовани с поља, а у души су варвари, какви су били још до пре педесет година....

Мучки нападај јапанске торпедне флотиле на руске оклопнице ноћу од 26. на 27. јануар и бомбардовање порт-артурских утврђења 27. о. м. описују се у свима извештајима као демонстрација јапанске флоте ради покрића операција око искрцавања у пристаништу вароши Чемулпо. Јапанци нису мислили на то, да освоје Порт-Артур или да униште руску флоту одважним нападајем. То се види отуда, што су Јапанци после бомбардовања од једног сата, кад се јапанска војска искрцала у Чемулпу, отпловили на југ.

Ако је све било онако, како јављају из несловенског извора, онда ноћни нападај јапанских торпиљера и бомбардовање Порт-Артура значи за Русе једну изгубљену морску битку. Руска ескадра у порт-артурској луци састојала се из 4 оклопнице, 6 крстарица и 10 торпедних бродова. Од ових је у те две битке онеспособљено за борбу 3 оклопнице и 2 крстарице. Међу тим оклопницама су „Цесаревичъ“ и „Ретвизанъ“ са 16.300 и 17.000 тона и „Полтава“ са скоро 11.000 тона. Само ова последња је старији, г. 1904. на море спуштен брод, а обе прве су од најбољих и најсилнијих бродова руске ратне флоте. Крстарице „Бояринъ“ и „Паллада“, које су такође озлеђене, имају скоро 7000 тона, а сграђене су г. 1901. и 1899. Према том руска жутоморска ескадра има моментани губитак од 5 својих најбољих и најновијих бродова, но, по најновијим вестима, ови ће се бродови за кратко време оправити и опет бити способни за борбу. Осим тога је надмоћна јапанска флота у чемулпанској луци уништила два руска ратна брода: крстарицу „Варягъ“ (6500 тона) и кановијеру „Кореецъ“ (1270 тона), тако да су Руси тога судбоносног дана изгубили с е д а м ратних бродова.

Међутим стиже вест, да је једно руско флотско одељење б о м б а р д о в а л о јапанску варош Х а к о д а т е. Ако је та вест истинита, онда је руска ескадра, што је стојала у владивосточкој луци, а за коју су енглески листови тврдили да се замрзла, изишла на дебело море и да ће та ескадра моћи да ступи у борбу с Јапанцима.

Борба пред Порт Артуром.

О даљем току поморске акције пред Порт Артуром јављају ово:

Око 9 сах. пре подне јапански адмирал Т о г о почео је да са великог одстојања бомбардује Порт Артур са обе бродске дивизије, што су биле под његовом командом. Руски бродови „Полтава“, „Новикъ“, „Рюрикъ“, „Диана“ и „Аскольдъ“, што беху у луци, учествовали су у одбијању тога нападаја. После борбе од $1^1/_2$ сата Јапанци прекину топовску ватру и отплове према југу. Руски бродови су повређени на палуби и више водене линије, но — како и сами непријатељи руски признају — те озледе нису озбиљне. Бродови се после борбе вратили у пристаниште. Цео руски губитак износи три официра, 40 подофицира и 20 момака, који су рањени. У приморским утврђењима рањен је 1 подофицир и 3 тобџије.

Даље појединости о овој борби ово су:

Јапанска флота отворила је страховиту ватру, да покрије повлачење торпедних бродова. Било је још мрачно, а ватра долажаше из велике даљине. Порт-артурска утврђења су непрестано одговарала, и руска ђулад су добро погађала. Утврђења нису јако оштећена. О јапанским губитцима ништа се не зна. У уторак су се Јапанци опет вратили пред Порт Артур и пуцали су 25 минута на руска утврђења и флоту, па су се онда опет повукли. Руски губитци су мали. За време бомбардовања један јапански брод је насео

По вестима из Петрограда Јапанци су у битци пред Порт Артуром претрпели о г р о м н е г у б и т к е. Једна њихова оклопница и две крстарице претрпеле су јаке оштете и морале се повући из боја. О б е ј а п а н с к е к р с т а р и ц е с у п о т о н у л е, пре него што су стигле у Вајхајвај. Момци су спасени. И јапанска торпедна флотила имала је велике губитке. Четири торпиљера онеспособљено је

гу, те с тешком муком поче по мало касати. Сонице јуре, а из њих се чује нека потмула лупа, али стругар и ако не сме да се осврне, ипак зна да то удара мртва глава његове матрене. Мрак поче већ увелико покривати непрегледну снежну равницу, а ветар све хладнији и оштрији биваше.

„Сад да ми је да изнова почнем живети... — помисли он, — нов алат бих набавио, поруџбина би било.... а сву зараду давао бих Матрени на чување... да—а—а!“

....Уздице падоше из његових руку, а он се свима својим силама труди да их дохвати, али не може...., руке се готово укочиле од зиме!...

„Све једно... помисли стругар, — коњ и сам зна куда треба да иде... а ја ћу да малко прилегнем... да се одморим... јер после треба опело... сарана...“

Дремеж га савлада, и он тихо заспа.... После кратке почивке он као кроз сан чу како коњ стаде, те с тешком муком отвори очи, и виде пред собом нешто неопредељено, налик на настрешницу или кровињару. Хтео би да изађе из саоница, те да види шта је у ствари, али нека лења малаксалост беше овладала њиме, те му се учини много пријатније и смрзнути се, него ли устајати са свога места, и он опет склопи очи....

Кад се је пробудио и дошао к себи, он виде да се налази у некој великој соби, са широким прозорима, кроз које продиру светли сунчани зраци, а око њега све неки непознати људи, које он ослови начином, којим је обично желео доказати, да стоји више своје сабраће:

— Опело би требало, браћо моја, приредити за покој душе моје Матрене.... па и баћушки (свештенику) ваља јавити...

— Но добро добро! Лези само ту где си! — зачу се нечији строги глас.

— Павле Иванићу! — викну он зачуђено, када опази пред собом доктора. — Ваше Благородије, добротвору наш!

И хтеде да скочи с кревета, да падне ничице пред медицином, али осети да га руке и ноге не слушају.

— Ваше Благородије... где су моје руке... где ноге?...

— Збогом твоје руке и ноге, смрзле се. Али, но но, не плачи... Немаш шта да жалиш!... Поживео си, хвала Богу, најмање шесдесет година, па и — доста је за тебе!...

— Тешко ми је... Ваше Високородије... тешко... бар да ми је 5—6 година да још поживим...

— Зашто?

— Коњ је туђ, треба да га вратим комшији... старицу саранити!.. О Боже мој, Боже мој... како се на овом свету све брзо свршава!... Ваше Благородије... Павле Иванићу!... Кутићу за дуван треба да Вам израдим из корељске брезовине... куглице за крокет...

Доктор махну руком и изађе из собе, а стругарев глас мало по мало па умуче — на веки...

Петроград, јануара 1904.

за борбу, а три мања су потонула, два су пак уништена. Јапанци су изгубили 19 официра, 117-морнара убијених, а 200 је рањено. Руски су губитци оклопнице „Цесаревичъ,“ „Ретвизанъ“ и „Полтава“, које су онеспособљене за борбу, али ће бити способне за даљу акцију; затим су оштећене крстарице „Паллада,“ „Диана“, „Аскольдъ“ и „Новикъ.“ Само „Паллада“ мора ићи ради оправке у док.

Расположење у Русији.

У Русији влада неописано огорчење против лукавих Јапанаца. На петроградским и московским улицама врви маса света, која с највећим одушевљењем поздравља почетак рата. Сви листови дају ванредна издања, која се просто разграбе. „Новости“ жигошу јапанско издајство, које је без објаве рата отпочело рат. „То је“, — вели руски лист — „разбојнички, лукав нападај на племенитог, поверљивог непријатеља.“ „Биржевија Вједомости“ виде у јапанском нападају дело, недостојно цивилизованог народа. И најмирољубивији Рус огорчен је тим делом.

И остали листови су необично огорчени против варвара јапанских. „Новоје Времја“ вели, да није сад време, да се критикују тактичке операције руске флоте. Лист подсећа на већа искушења, из којих је Русија победоносно изишла, и упозорава на то, да неће морски рат донети решење. Са сувоземном војском имаће „коварная Японія“ (подмукли Јапан) да бије одсудан бој. Дипломате нека мисле на савезнике, али **руски народ познаје једног сигурнијег савезника: рођену снагу.** „С.-Петербургскія Вѣдомости“, лист кнеза Еспера Есперовича Ухтомског, присног пријатеља цара Николе II., каже, да вероломство Јапана даје Русији право за немилосрдну борбу против срамотом укаљаног непријатеља. Губитак неколико бродова мало значи; па све нека пропадне цела ескадра, није никаква битна штета.

Кореја.

О земљи, због које се заратише Русија и Јапан, доносимо по „Трг. Гл.“ ове податке:

Кореја се сматра као независно царство или краљевство (признато) још од 1897 године, на чијем простору седи, од 1864 год., Лихум краљ, ком је данас 52 године.

Тачна површина Кореје није утврђена, јер се по разним писцима показује у 218.200 — 218.650 и 223.523 квадратних километара. Међутим укупни број становништва варира у статистици између 9,670.000 и 10.519.000 душа. По народности то су махом монголско-китајско племе, а по вероисповести су присталице будистанске и конфучијанске секте.

Државне финансије, у 1903 години, предвиђале су приход од 19,723.000 фран. а оволико исто предвиђено беше и у годишњем расходу. Дугови државни износе 1,230.000 динара.

Кореја има и своју стајаћу војску од 17.000 бораца, коју сачињавају — три парна брода. При том трговинска флота има такође три парна брода, која укупно представљају снагу од 1168 тона.

Вредност трговинског обрта износи годишње: по увозним пословима 38,330.000 и по извозним 22 милиуна франака.

Кореја има и своју железничку пругу (до 50 километара) и нарочиту банку (у Фузану,) која у првом реду потпомаже извозну трговину а главнији извозни производи јесу:

Злато у вредности 10,5 мил. фран. коже у вредности 1,6 мил. фран. пиринач у вредности 10,5 мил. фран. и варива у вредности 4,7 мил. фран. Осим тога Кореја извози још и свилу, хартију, асуре, лепезе, чешљеве, луле, четке, дуван, креп, жижице и т. д.

Државну администрацију имају у рукама, поред владаоца: 3 виша министра, државни савет и 7 министара за цивилну управу — финансије, просвету, војску, правду, грађевине и спољашње послове.

Од природнога блага има у Кореји: олова, сребра, живе, бакра, угља и злата.

Колика се вредност интернационалним трговинским интересима Кореје полаже с поља казује се најочевидније тиме, што су с њоме, већ ранијих година, закључиле трговинске уговоре: Сједињене Државе сев. Америке, Енглеска, Немачка, Италија, Русија, Француска и Аустрија.

При том, све напредније државе имају и своје дипломатске представнике у Кореји, а међу њима на прво место долазе: Немачка, Кина, Енглеска, Француска, Јапан, Русија и Сједињене Државе у северној Америци.

У главније корејанске градове спадају: Сеул или Киенг (престоница) са 193.000 становника, Фузан (с префектуром Тунгнан) са 57.000 становника, Јинзан (пристаниште) са 12.000 становника, Чемулпо (пристаниште) са 3000 становника и Кченксико.

НОВИ САД, 31. јануара 1904.

— **Припреме за окупацију?** Чим је букнуо рат између Русије и Јапана, одма се осетило, да у аустро-угарској империјалистичкој штампи дува окупаторски ветар. Ти листови ни мало не таје, да се Аустро-Угарска треба да користи овом згодном приликом, кад је Русија заплетена у рат са жутом велесилом, те да учини један испад на Балканско Полуострво. Ми не знамо, да-ли наши војнички кругови чине какве припреме у том погледу, али региструјемо овде, шта пише београдска „Политика“. Тај лист тврди, да је сазнао, да је Аустрија на прузи Будимпешта — Осек — Босански Брод комбиновала осам војничких возова.

За тачност ове вести морамо оставити одговорност „Политици.“

Радикалски уштипци.

У потиском диштрикту, 28. јануара 1904.

Ми верујемо тврдњи „Заставе,“ да крунашки фонд постоји. И материја вечно постоји, само јој се форма мења, јер се претвара у елементе. И крунашки се фонд претворио у своје елементе, ал га не скупи више нико.

*

„Застава“ се разбесила и говори о неким „пашчадма.“ До сада смо мислили, да она зна само бости ал' ево већ и уједа. А зар се ње не тиче наредба полиције о „маулкорбу“?

*

Зато ће од сада и калуђери морати носити, и ако није по канонима, корбаче, јер је то једина одбрана од „пашчади,“ а „Застава“ најљуће на њих режи.

*

Брадваровић тражи државну полицију. Била би нам заиста нужна, јер садашња је слаба, да нас сачува од бесомучности радикалске.

*

Вршачки учитељ-државник у клици својој угушен! Он, он! мора да предаје мали „ајмолајнц“, а заменику гл. референта поверио Шк. Савет да поднесе образложен предлог о преустројству основних школа! Није-ли то иронија до неба?

*

Вele да наша автономна администрација није брза. Ечо Габор дошао у Карловце по паре, пре но што је стигао отпис министра. Паре су дакле ту! Mein lieber Baráth је већ отворио рубрику у „Temesv. Zeitung“-у за нова доброчинства овог штедрог прелата.

*

„Застава“ у броју од уторника спомиње неки „сос браниковачки“. А зар је Бранков већ сав потрошен? Ваљда се згуснуо? Сад би га алмашани могли о слави мало промућкати, ако их опет буде учио да се „не уздаду у Бога“.

Тана.

Политички преглед.

— **Програм нове владе у Србији.** Нови кабинет генерала Грујића, приказавши се у среду Нар. Скупштини, изјавио је, да у погледу унутрашње и спољашње политике стоји на гледишту програма свог претходника. Кабинет нарочито наглашава ово:

1. Србија стављајући себи као задатак свој државни препорођај, и радећи свом снагом на том великом задатку, жели бити искрен пријатељ мира и помагач да се судба њених сународника у Отоманској Империји озбиљно поправи предузетим мирним реформама, чинећи, у исто време, са своје стране све да се и пријатељски односи одржавају и негују са свима суседима;

2. У свом унутрашњем реформном раду кабинет сматра као прву полазну тачку: решење државног буџета на основи изравнања буџетскога дефицита довољним финансијским покрићем, обезбеђење правилног функционисања државне благајне и неодложно приступање реформи државног рачуноводства, која би имала поуздано да обезбеди сталан рад у државним финансијама;

3. Истовремено с овим кабинетом мисли одмах приступити, на основи већ раније установљеног жељезничког прореза, као финансијске базе, а уз договор с домаћим већим новчаним заводима, грађењу споредних жељезничких пруга, које би имале с једне стране олакшати везу источне и западне Србије с моравском долином, , којом иде главна жељезничка пруга, а с друге стране отворити прилазе нашим шумама и омогућити њихову експлоатацију на широј рационалној основи, те тако утицати и на појачање државних прихода и на снажење пореске снаге народне;;

4. Да би се што пре и што озбиљније могао посветити и даљем извођењу ранијег и остварењу овога програма, кабинет сматра да ваља убрзати и колико год је могућно скратити рад овога првог скупштинског сазива, ограничивши га, после већ свршеног посла на решење буџета и оних питања која стоје у непосредној вези са њим или која су иначе, по природи својој, неодложна.

Влада се нада да може у овим озбиљним приликама рачунати на сложну и поуздану потпору Народне Скупштине у извођењу свога тешкога задатка.

Скупштина је одобрила тај програм и изразила новој влади поверење.

Дописи.

Сомбор, 26. јануара. (Св. Савска беседа. — Долазак срп. нар. позоришта у Сомбор.) Истина давно се већ изгубише звучни гласи песама и свирке, којима нас на беседи св. Савској ученици срп. уч. школе у Сомбору заносише; давно је избледела слика раздраганих играча и играчица како се у валовитим покретима по пространој дворани лелујају, али је успомена на то пријатно проведено вече још и сада жива, веома жива остала. Ретко је који распоред беседин приправничке омладине тако прецизно изведен и тако непосредно на расположај слушалаца утицао као овај. Свака тачка испала је на опште задовољство и по где која мораде се на бурни аплауз публичин још и поново приказати. Најбоље се допао Сметанин „Збор сељана“ из „Продане невесте“, праћен чаробном свирком војне музике 70. пешад. пуковније варадинске, који се наново отпевати морао. Исто се тако поновио и тропев од Вајдла: „Швајцарска породица“, у коме тропеву звучви алт гђце Анкице Марковићеве и сопран гђце Гедременчеве изненадише страну, музикалну публику, каквим богатим материјалом за вокалну музику срп. учитељ. школа располаже. И корови, нарочито мушки, беху изврсни. Кад се певао: „Хор војника“ из опере „Фауст и Маргарета“, приметише неки војнички часници, који су из бечког гарнизона овамо премештени, да нису сведоци тако у свему прецизна певања, не би помислили да ђаци без веће музичке спреме тако вешто класичку музику приказати могу. Па и остале тачке у распореду беху најтачније и на опште допадање изведене.

Разуме се, да је у свему томе најглавнија заслуга нашега, српскоме свету познатога учитеља хармовијског појања и певања г. Драгутина Блажека, који није труда жалио да и заводу а и омладини приправничкој што више признања и уважења прибави. Чист приход у корист приправничке трпезе — алумнеума — изнеће око 1400 круна.

Да је други део т. ј. игранка, до зоре трајала, при којој су се нарочито приправници својим примерним понашањем и кретањем у салону као прави образовани младићи нарочито истакли, то с поносом по овај завод свакако споменути морамо.

Но тек што нас Сомборце пријатни утисци на један часак минуше, кад наступише други. Наше мило народно позориште дође у нашу средину и отпоче у четвртак, (22. јан. (4. фебр.) своју прву представу комадом „Дворска милошта“, у којој уживасмо гледајући, како се глумци у духу модерне, нове школе сасма природно крећу па и говоре. Нема ту декламације, усиљена афекта ни млатања рукама и кад треба и кад не треба. Само, само — да још чујни глас шаптачев није из старе школе у нову пренесен, особито кад на позорницу улазити треба! Па онда и паузе и паузе, могле би краће бити док се онај други сети, шта му говорити ваља. У овом комаду као већином и у другим осталим, ловор венац понела је собом наша уметница гђа Милка Марковићка, својом природном и темперамента пуном игром. Сваки њен покрет показује савесну глумицу, која своју задаћу озбиљно схваћа. Што год каже, што год учини, све је промишљено. Онако и јесте успех јој крунисан. Други комад беше „У долини“, трећи Цветићев „Цар Душан Силни“ пред дупком пуном кућом, а четврти беше „Лепеза“.

У понедељак 1. фебруара опазило се пред подне испред срп. правосл. општинског дома неко живље кретање. Чланови нар. позоришта, мушки и женски у гомилама по улици шетају, одборници позоришн. месног одбора — и ако на жалост на ретко посејани — узмували се то тамо, то амо, некога изгледају, некога чекају. Кад загрмише из далека фијакери, то ти сви, и глумци па и на ретко посејана господа одборници поз. одбора поврвише у општинску дворану. Мало постаја, ал' ево ишчекиваних гостију. Др. Лаза Станојевић, начеоник Друштва за срп. нар. позориште, улази с новим управитељем Бранислава Нушићем да га дружини и месном поз. одбору прикаже. Дружина их обојицу са громовитим: „Живели!“ дочека. Сад се отвори читав низ званичних поздрава од стране месног позор. одбора тако, да је један другом грабио из уста речи, како би што лепше новог позор. управитеља, а тако чувена и духовита писца нам, Бранислава Нушића, што лепше и китњастије поздравио. Г. Нушић може дочеком Сомборца потпуно бити задовољан, а и ми с њиме исто тако.

У—ль.

Централни Кредитни Завод у Н. Саду у год. 1903.

Навршивши 13. годину од свога постанка и стекавши за то време добар глас како у овостраном Српству и у иноплемених сталежа нашега града и привредне му области, тако и у главних новчаних центара наше морхије, показао је овај српски завод својим завршним рачунима за г. 1903., које доносимо на задњој страни овога броја, да се и сред неповољних привредних прилика у лањској години умео не само одржати на старој висини, него још и знатно напред коракнути, како у развијању својих послова, тако и у множењу својих прихода и чисте зараде.

За поверење што га један новчани завод код публике ужива важи као најпоузданије мерило сума уштеђевина коју је томе заводу публика поверила, и Централни Кредитни Завод може се с правом подичити, да по количини поверених му улога на штедњу заузима данас међу српским новчаним заводима прво место.

Ти су улози у лањској години порасли без мало са 450.000 круна тако да су достигли замашну своту од **К 6,093,061·60**. У ту своту убројене су и недељне уплате на штедњу са **К 125,001·19**, што их је завод нарочито у корист нашег сиромашнијег света установио, и које показују, колико је завод увођењем тих ситних недељних уштеда успео, да у наших сиромашнијих редова пробуди и развије смисао и вољу за систематску штедњу.

Но док је завод у штедионичким улозима показао знатан прираштај, опало је течајем лањске године стање заводских портфељских меница са више од 550.000 круна, што беше природна последица општег и дуготрајног застоја на привредном пољу, у ком се залишне готовине кадшто ни уз необично јевтину камату нису могле путем меничног кредита пласирати. И покрај таких прилика износило је стање заводских меница крајем 1903. год. **7115** кмда у своти од **К 3,154,742·11**, а примљено је на обрачун и наплаћено течајем г. 1903. **57,772** кмда у своти од **К 24,923.509·34**.

Осим тога примио је завод од разних понајвише горњих великих кућа на инкасовање 617 кмда меница и упутница у своти од **К 272.422·47**.

Пошто су опадањем меничног есконта и прираштајем штедионичких улога почеле заводу притицати и гомилати се залишне готовине, био је завод приморан да за један део тих готовина купи заложница и других вредносних папира, који су подесни за таке цељи и који репрезентују сада своту од **К 600.286·26**, а осим тога повукао је завод хипотекарних зајмова, који су били цедирани Централној Хипотекарној Банци у Бпешти, у своти од К 274.976·68.

Хипотекарни су зајмови после меничних кредита најјачи огранак заводског рада и они су лањске године које повлачењем цедираних а које издавањем нових зајмова порасли са **К 743.110·31**, тако да је стање хипотекарних зајмова крајем г. 1903. износило своту од **К 2,162.793·65**.

Тиме је и приход на камати од хипотекарних зајмова у прошлој години много одскочио и покрио тако настали мањак у камати од есконтованих меница.

(Свршиће се.)

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 31. јануара 1904.

— **На знање.** На Далеком Истоку се одигравају догађаји од историскога значаја, догађаји, који се тичу животних интереса братске нам Русије. Ти догађаји прикивају за себе сву нашу пажњу и морамо што исцрпније да их бележимо, јер и публика наша прати те догађаје с највећим интересовањем. С тога највећи део простора нашег листа морамо посветити руско-јапанском рату, а своје пријатеље и спољне сараднике, који нам шиљу чланке и белешке о разним поступцима оних бедника, што чине српску радикалну клику, молимо да се стрпе, пошто ћемо само кад и кад моћи у листу уступити места стварима, у којима се по заслузи жигоше „поштени“ рад српских радикала. Радикалски кепеци губе се данас, кад се одиграва крвава драма на обалама Тихог Океана. А биће времена, кад ћемо се опет свом снагом моћи оборити на радикалске опсенаре.

Толико ради знања и равнања оним нашим пријатељима, који ургирају да њихове ствари изиђу у „Бранику“, јер не можемо сваком појединце писмено одговарати.

— **Парастос.** Српска православна црквено-школска општина новосадска даваће парастос неумрлим добротворима народним Сими и Катарини Ђорђевић на дан св. Симеона у уторак 3. (16.) фебруара 1904. год. пре подне у 11 сати у капели на алмашком гробљу.

— **Змајева прослава у В. Кикинди.** Срби и Српкиње у Вел. Кикинди приређују на Сретење, 2. (15.) фебр. 1904. год. у великој дворници „Народне Гостионице“ у част 70-годишњице српског песника др. Змај-Јов. Јовановића — Чика-Јове Змајево вече. Распоред: 1. О песниковом животу и раду говори г. Љубомир Лотић, учитељ. 2. „Молитва мале Српкиње“ од Чика-Јове, декламује мала Анђелија Новаковићева, ученица срп. вероиспов. забавишта. 3. Пева друштво „Гусле“. 4. „Анђео Срба“ од З. Ј. Ј., декламује ученица Вида Веселиновићева. 5. „Рањеници“ од З. Ј. Ј., декламује гђца Мара Томина. 6. „Вила“ од З. Ј. Ј., пева уз пратњу гђца Сида Сивчева. 7. „Чича Миј̂а“ од З. Ј. Ј., декламује Никола Грковић. 8. „Циганин хвали свога коња“ од З. Ј. Ј., декламује Ђура Крњајић. 9. Пева друштво „Гусле“. 10. „Шаран“, шала у једном чину од Змај Јована Јовановића. — Затим игранка.

— **Забаву са игранком** приређује српска будимска певачка дружина „Зора“ у недељу 8. (21.) фебруара 1904. год. у корист своје књижнице. У просторијама варошке будимске редуте. Распоред: I. део: 1. Поздрав председника, г. др. Милоша Богдановића. 2. „П. Руковет“, од Мокрањца, пева мешовити збор „Зоре“. 3. „Горе Нови-Сад“, свира мушки тамбурашки збор „Зоре“. 5. „Смеса срп. нар. песама“, свира женски тамбурашки збор „Зоре“. 6. „Расти, расти ружо мала“, квартет, пева г. г. Арон Пешић, Гл. Мирковић, С. Радашин и Роберт Шулц. 7. „Мутан Дунав“, од Р. Толингера, пева мешовити збор „Зоре.“ 8. „П. Смеса срп. нар. песама“, свира мушки тамбурашки збор „Зоре“. II. Део: игранка.

— **Забаву с игранком** и томболом, приређује српска читаоница у Долову уз пријатељско суделовање неких чланова и чланица певачког друштва „Гусле“ на Сретеније 2. (15.) фебр. 1904. Распоред. I. Део: „Шопенхауер,“ хумореска у 1. чину. II. Део: Игранка.

— **Какав је нови српски министар финансија.** У Србији ретко кад попуне стручњаком тако важан министарски портфељ, као што је портфељ финансија. Ни у новом Груићеву кабинету није стручњак министар финансија, него један — лекар: др. Лаза Пачу, Ево, како београдска „Политика“ фотографише новог министра финансија:

„Влашко му је име, а Србин је: родом из Чуруга; отац му је био поп. Као млад медицинар друговао је много с Пером Тодоровићем; био по мало социјалиста, по мало анархиста и бакуниновац. Неко време је уређивао „Стражу.“ Тек као лекар прешао је у Србију, обесио о клин Бакунина и Перу Тодоровића, богато се оженио и радио свој посао као општински лекар у Београду. Обесио о клин и медицину. Дао се на финанцију. Много читао, помало и писао о финанцијским питањима по разним радикалним листовима. Био управник монопола с прекидима и управник Београдске Задруге. Већ петнаест година кандидат за министра финанција у радикалним кабинетима, али све до јуче никако није хтео да се прими. Кажу да има свој нарочити финанцијски програм, добро израђен, који ће се старати и да изврши. Једни веле, да је врло вредан, други да је врло комотан а сви веле, да има добар подрум и да воли ајвар. Љубазан, добар човек, који ће можда бити и добар финанцијер.“

Новости са стране.

— **Руси у турској униформи.** „Новоје Времја“ оштро устаје против облачења страних официра у Македонији у турску униформу и вели: „Чим су стигли страни официри турска влада је покренула маскарадно питање и тражила је да се ови обуку у турску униформу. Може бити да ће аустријски, талијански и белгијски официри чак и с уживањем заодети се турским мундиром и величати се пред македонским Словенима с фесом на глави. Но с каквим осећајима ће да прихвате ту невољну маскараду официри руски војске? И зар им неће бити тешко — бескрајно тешко и скоро немогуће — да у турском мундиру држе високо углед руске државе међу Словенима балканског полуострва? Не сме се допустити ни помисао да се руски официри, позвани да изводе реформе, јављају као извршиоци воље турске владе и као њени органи. Та они нису из Цариграда добили своја пуномоћства. Они остају и на даље у руској служби, дејствују у име руске владе и дужни су да очувају мундир руске војске, који им је и мио и драг.“

НОВИЈЕ.

Трст, 30. јануара. Овде се проносе гласови, да ће у марту месецу у Трсту концентрисати 20,000 војника, који ће се на бродовима превести у Солун. Једна овдашња радња спрема грдне количине двопека за трупе у Босни и Херцеговини.

Барселона, 30. јануара. Овде је било великих републиканских демонстрација.

* * *

Руско-јапански рат.

Петроград, 30. јануара. У битци код Порт Артура оштећено је шест јапанских ратних бродова. 50 Јапанаца је убијено, 150 рањено.

Токио, 30. јануара. Јуче је микадо огласио рат Русији.

Петроград, 30. јануара. У свима руским варошима приређују се патриотске манифестације.

Лондон, 30. јануара. Пет руских бродова бомбардовало је јапанску варош Хакодате, коју су руска ђулад запалила.

Петроград, 30. јануара. Адмирал Алексејев телеграфише, да је од рањених подофицира њих четворица умрло. Пред Порт-Артуром беше опет битке с Јапанцима.

Кобе, 30. јануара. Јапанска војска је стигла у Сеул, где јој се Кореанци одупрли. Било је судара, о ком нема појединости.

Порт Артур, 30. јануара. 3., 4. и 5. руска пешачка бригада ушанчене су на 40 километара од Хај Шенга. Три батаљона 5. бригаде стигло је пред Кин-Тау.

Тијенчин, 30. јануара. Чује се, да се руска војска код Лијаојанга сударила с великом кинеском војском, коју су Руси до ноге потукли.

Петроград, 30. јануара. Пред Зимским Дворцем ђаци су приредили одушевљене родољубиве манифестације, које су завршене одушевљеним усклицима „ура!“ и певањем химне „Боже царя храни!“

Праг, 30. јануара. Чешки заступник Клофач и његови другови поздравили су московски „Словенски Клуб“. У телеграму се вели, да је чешки народ уз Русе у борби против жуте расе. На позив готове су стотине Чеха, да иду у бој против Азијата.

Београд, 30. јануара. Овдашњи лист „Политика“ добија из Петрограда овај специјалан телеграм: Једно одељење јапанске војске од 5000 војника обишло је Сеул и упутило се ка реци Јалу. Руска војска, под генералом Гродековом, прешла је реку Јалу, и форсираним маршом ишла је ка корејској вароши Анцју. Генерал Куропаткин, јунак са Плевне, предузео је прекјуче команду над целокупном сувоземном војском у Манцурији. Јуче нареди напад. Између Ан-цјуа и Комзанских Планина у Кореји била је јуче по подне крвава битка. **Јапанци су до ноге потучени.** Појединости нема.

Београд, 30. јануара. Сутра, у суботу, 31. о. м. у 10. ч. пре подне биће у београдској Саборној Цркви молебствије за победу руског оружја у рату са Јапанцима.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника“.

Руско-јапански рат.

Петроград, 31. јануара. Све трупе у сибирском војном округу стављене су у ратну приправност. Сви резервни официри у царевини Русији, који су одређени за попуну сибирских трупа, позвани су у војску.

Адмиралитет приправља експедицију нове флотске дивизије у Источну Азију.

Лондон, 31. јануара. Кретање јапанске флоте се тако таји, да се не зна, куда су од уторника амо отишле.

У горњој кући је министар иностраних дела изјавио, да није истинита вест, да је Јапанцима уступљен Вајхајвај за основ њихових поморских операција.

ДОЛАЗИ ДОДАТАК.

Централни Кредитни Завод Деоничарско Друштво у Новом Саду.

Позив на XIII. редовну главну скупштину.

У смислу §. 19. друштвених правила позивају се овим г. г. деоничари на XIII. редовну главну скупштину Централног Кредитног Завода деоничарског друштва, која ће се одржати у суботу 14. (27.) фебруара 1904. године у 9 сахата пре подне у заводским просторијама.

Деонице за ову скупштину треба у смислу §. 24. друштвених правила депоновати на благајници нашега завода до укључно 5. (18.) фебруара т. г.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Оверење чланова главне скупштине и закључак о правилном саставу исте.
2. Извештај управе о друштвеном пословању и поднашање биланције и закључних рачуна.
3. Извештај надзорног одбора о контролисању друштвених послове и о прегледању биланције и закључних рачуна.
4. Закључак о издавању разрешнице управи и надзорном одбору.
5. Предлог управе о подели постигнутог чистог добитка.
6. Избор три члана управе.
7. Избор надзорног одбора.
8. Предлог мировинске уредбе за чиновнике.
9. Избор тројице чланова главне скупштине за оверење скупштинског записника.

У Новом Саду, 20. јануара (2. фебруара) 1904.

Управа Централног Кредитног Завода.

XIII. ПОСЛОВНА ГОДИНА.

Биланција од 31. децембра 1903.

Дугује — Потражује

АКТИВА	К	п	К	п
Благајница			142.983	45
Меница				
Стање 31/12. 1903.			3,158.342	11
Хипотекарни зајмови			2,162.793	65
Реал-кредити			90.500	—
Обвезнице			81.552	20
Зајмови на недељне улоге			13.989	20
Зајмови на папире од вредности			58.376	—
Зајмови на ручне залоге			13.470	—
Валуте, ефекти и купони			612.956	14
Кућа нашег завода			185.092	58
На дражби купљени реалитети:				
вредност 31/XII. 1902.	55.456	12		
по одбит. резерве до 31/XII. 1902. К 17.000·–				
станарина за 1903. „ 1595·67	18.595	67	36.860	45
Зграде на нашој цигљани:				
вредност 31/XII. 1902.	92.672	72		
по одбит. резерве до 31/XII 190.2 К 43.000·—				
отпис 31/XII. 1903. „ 3672·72	46.672	72	46.000	—
Роба на стоваришту цигљане			23.650	85
Дужници:				
са подлогом	59.700	—		
по текућим рачунима и наша потраживања код горњих завода	402.126	08	461.826	08
Инвентар:				
главног одељења	22.000	—		
наше цигљане	9000	—	31.000	—
			7,119.392	71

ПАСИВА	К	п	К	п
Деоничка главница				
1000 деоница по 400 Круна			400.000	—
Резервни фонд			151.000	—
За амортизацију наше куће			29.000	—
Улози:				
штедионички	5,968.059	41		
недељне уплате	125.002	19	6,093.061	60
Купони наших деоница				
неподигнута дивиденда			256	—
Веровници:				
по текућим рачунима			307.283	74
Транзиторне поште			48.330	34
Чист добитак			**90.461**	**03**
			7,119.392	71

Дугује — Потражује

Рачун губитка и добитка.

РАСХОД	К	п	К	п
Плате.				
главног одељења и пододељења			38.146	35
Станарина			5.240	—
Камате:				
на ресконтоване менице	3.557	19		
„ штедионичке улоге	229.784	31		
„ недељне улоге	4.431	51	237.773	01
Транзиторне камате			39.642	70
Порез:				
државни	11.194	06		
општински прирез	5.307	47		
друмарина	603	70		
пристојба обртничке коморе	226	18		
пристојба на земаљску болницу	338	28	17.669	69
Доходарина:				
на камате од штедионичких улога	22.978	43		
„ „ „ недељних улога	444	26	23.422	69
Отпис од инвентара			2.394	86
Отпис од сумњивих потраживања			759	—
Трошкови:				
огрев, осветлење, огласи, поштарина и други разни трошкови			11.750	08
Чист добитак			**90.461**	**03**
			467.259	41

ПРИХОД	К	п	К	п
Пренос добитка из год. 1902.			1.119	17
Кирија од наше куће:				
по одбитку трошкова			8.091	10
Камате:				
од ресконтованих меница	232.568	39		
„ реал кредита	6.130	98		
„ нашег улаганог прометног капитала	5.354	91		
„ зајмова на недељне улоге	733	36		
„ „ „ личне обвезнице	7.558	74		
„ хипотекарних зајмова	124.553	94		
„ зајмова на папире од вредности	4.544	22		
„ „ „ ручне залоге	1.652	42		
„ наших ефеката	13.932	35		
по текућим рачунима	1.756	58	398.785	89
Добитак од мењачких послова			7.710	74
Добитак од наше цигљане	18.483	20		
по отпису за зграде, инвентар и дубиоза	5.129	47	13.353	73
Банкпровизија			37.759	58
Уплаћена свота од отписани потраживања.			439	20
			467.259	41

У НОВОМ САДУ, 31. децембра 1903.

За књиговодство: **Душан Матић** подуправитељ.

Чланови управе:

Др. Илија Вучетић, председник. **Љуб. Стефановић**, потпредседник. **Лаза Милошев**, управитељ.

А. Варађанин. **И. Петровић.** **Коста П. Миросављевић.** **Г. Плавшић.**

Са главним и споредним књигама сравњено и у реду нађено.

73 2—3

Чланови надзорног одбора:

Стеван Лекић. **Данило Манојловић.** **Младен Максимовић.**

Власник и издавалац: Дружина Браника. Управник: др Мих. Полит-Десанчић. Одговорни уредник: Јанко Перић Штампарија Б. М Поповића у Н. Саду.

Трговина.

Храна.

Нови Сад, 31. јануара 1904.

Цене су биле:

Жито ново прве каквоће	14 К	80 К 15 п.
Жито ново друге каквоће	14 „	— — — „
Наполица стара	13 „	60 – 80 „
Зоб	10 „	40 – 60 „
Јечам нови	10 „	40 - 60 „
Кукуруз стари окрњен	— „	— —
Кукуруз нови окрњен	9 „	60 - 80 „
Клипови	— „	— —
Пасуљ бели нови	17 „	— — — „
Пасуљ жути нови	19 „	— — — „
Вика	— „	— — — „
Мухар	— „	— — — „
Проја	— „	— — — „
Вуна	— „	— — — „

Све за 100 л.

Марва, свињи и живина.

Нови Сад, 31. јануара 1904.

Волови по кил	50—54 пот.
Свињи тешки „ „	98 1 круна
„ средњи „ „	88—92 „
„ лаки „ „	80—84 „
„ мршави по кили	1 К. 10 „
Теоци „ „	70—72 „
Јагњци по кили „ „	72—80 „
Кљукане гуске по кил.	1 круна 10 пот.
Јаја 7 ком.	——40 „

Јаван рачун.

Срби ратари из Старог Бечеја 27. јануара на дан Св. Саве одржали су у дворани велике гостионице своју X. грађанску игранку. Чист приход био је намењен како сваке године, тако и ове на одело српске православне сиромашне школске деце. Забава је била многобројно посећена. Многи страни, хвалећи поменуту циљ, одазвали су се нашем позиву, те су нам у лепом броју посетили забаву. На игранци је била заступљена како интелигенција тако исто и нижи сталежи разне вере и народности.

Како је била забава посећена, то се види из тога, што је на каси од улазница свега пало 554 кр. 60 п., мада је једна улазница само 80 потура стала.

Добровољног прилога је приложено свега 68 кр. 80 пот. и то су приложили: Г. Богдан Дунђерски 9 кр. 20 п. Др. Владан Војновић, др. Милан Поповић, Шандор Михаљи по 4 кр; Самуило Френкл и син, Микша Дајч по 4 кр. 20 п.; Иван Јелчић, Стеван Татић, Данило Живковић, др. Никола Белеслин, Душан Шикопарија, Сава Дебељачки по 2 кр; Милан Кекић, др. Јосиф Валднер, Ђерђ Угрин, Бахрах по 1 кр. 20 п.; Јоца Елчић, Антал Задор, Нандор Хајду, Ференц Вида, Никола Петљански, Мита Татић, Сима Цигурски, Данчика Хорвацки, Стеван Живковић, Милан Гагић, Шандор Живков, Чеда Дорословачки, Шандор Баумхорни по 1 кр; Лепка Стакић, Младен Крстоношић, Драга Милованов, Душан Соколов по 80 п.; Рада Ковачев, Јоца Цигурски, Леонтије Татић, Коста Курчић, Дина Цвејанов, Ђура Михајловић, Ана Живков, Бела Бурањ, Мита Кекић, Живко Живков, Каутни и Бранко Татић по 40 п.; Цвета Јелкић, Јоца Хорвацки, Бранко Илић, др. Данило Крутелик, др. Милер, Безереди по 20 пот. Евала и велика хвала српским родољубима, који су имајући пред очима племениту циљ наведене своте приложили.

Приређивачки одбор.

Огласи.

ВЕЛИКА
ШТАМПАРИЈА И КЊИГОВЕЗНИЦА
ЂОРЂА ИВКОВИЋА
У НОВОМ САДУ
У ДУНАВСКОЈ УЛИЦИ, У СОПСТВЕНОЈ КУЋИ
снабдевена са 7 машина, које креће **гас-мотор**, а уређена најновијим модерним и сецесије словима, украсима и шарама сваке врсте, израђује све **штампарске и књиговезачке послове** брзо, тачно, и на највеће задовољство, а све по цени јевтиније него игде.
423 8—25

ПРОМЕСЕ

3% австриј. боденкредит срећака

I. емисија од 1880. год.

Главни згодитак

90.000 круна.

1 згодитак од К 4000.— и 2 згодитка по К 2000.—

Жребање 15. фебруара о. г.

Цена 4 круне по комаду

3% угарских хипотек. срећака.

Главни згодитак 200.000 круна.

1 згодитак од 4000.— кроуна. 3 згодитка по 1500.— круна. 15 згодитка по 800 кр.

Жребање 25. фебруара о. г.

Цена 5 круна по комаду

препоручује

Мењачница Централног Кредитног Завода
деоничарског друштва у Новом Саду.

60 3—

*) Поштом шаљемо промесе кад нам се пошаље још 35 пот. за поштарину.

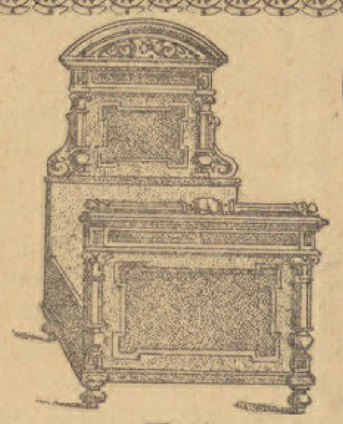

Стовариште намештаја
Л. МЕНРАТА И СИНА,
У НОВОМ САДУ
ГОСПОДСКА УЛИЦА Бр. 20., ПРЕКО ПУТА КР. УГ. ГИМНАЗИЈЕ.

Најбоље сортирано стовариште намештаја за спаваће собе, ручаонице и салоне у сваком стилу

ПО ВРЛО УМЕРЕНИМ ЦЕНАМА.

Сваке врсте једноставнијег намештаја, шифонера, кревета, орманчића за умивање, орманчића поред постеље, креденца, столова, дивана, столица, огледала и т. д.

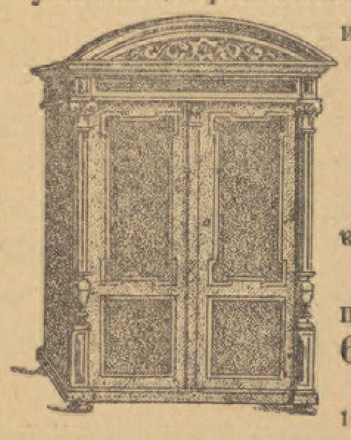

ПРИПОЗНАТОГ ДОБРОГ КВАЛИТЕТА ПО ИЗВАНРЕДНО ЈЕФТИНИМ ЦЕНАМА.

Стовариште тепиха, завеса, покривача, матраца, колица за децу.

Солидно поступање и намера да се само добар квалитет по јевтиним ценама даје, карактерише нашу радњу, која већ 60 година постоји.

106 36—56

ОСНОВАНА 1843.